

Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek

Oude Molenheide 8 te Schijndel
gemeente Schijndel

Opdrachtgever

Milon bv
Huygensweg 24
5482 TG Schijndel

Status:

CONCEPT

Projectleider

drs. B.J.H.M. van den Berkmortel
(fysisch geograaf)

Projectnummer

Synthebra Rapport S100016

Autorisatie

drs. E.A. Schorn (senior prospector)

Paraaf

Datum

8-2-2010

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

Colofon

Oprachtgever: Milon bv te Schijndel
Project: Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016
Titel: Inventariserend Veldonderzoek, verkenend booronderzoek, Oude Molenheide 8 te Schijndel
Datum: 8-2-2010
Projectleider: drs. B.J.H.M. van den berkmortel (fysisch geograaf)
Auteurs: drs. B.J.H.M. van den berkmortel (fysisch geograaf)
Tekenaar: dhr. J. Heersink (GIS/CAD-specialist)
Autorisatie: drs. E.A. Schorn (senior prospector)
Druk: Synthebra bv, Doetinchem
ISSN: 1874-9771

Synthebra bv

Kerkhofstraat 21, NL-5554 HG Valkenswaard
Telefoon +31 (0)88 81 81 981, Fax +31 (0)88 81 81 989, Internet: www.synthebra.nl
Bankrelatie Friesland Bank, nr. 295191155, BTW nr. NL819631288B01, HR 01115557

© Synthebra bv, 2009

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

INHOUD

Administratieve gegevens	4
1 Inleiding	5
1.1 Onderzoekskader	5
1.2 Onderzoeksdool en vraagstellingen	5
1.3 Ligging en huidige situatie plangebied	6
2 Vooronderzoek	7
2.1 Inleiding	7
2.2 Verwachtingsmodel	7
2.3 Conclusie en aanbeveling	8
3 Inventariserend Veldonderzoek	9
3.1 Methode	9
3.2 Beschrijving en interpretatie van de boorgegevens	9
3.3 Archeologische indicatoren	10
3.4 Archeologische interpretatie	10
4 Conclusies en aanbevelingen	11
4.1 Inleiding	11
4.2 Conclusies / beantwoording onderzoeksvragen	11
4.3 Aanbevelingen	12
5 Samenvatting	13
5.1 Inleiding	13
5.2 Specifieke archeologische verwachting	13
5.3 Resultaten veldonderzoek	13
5.4 Archeologische interpretatie	13
5.4 Aanbeveling	13
Literatuur en kaarten	14

Bijlagen:

Bijlage 1: Overzicht van de relevante geologische en archeologische tijdvakken

Bijlage 2: Boorpuntenkaart

Bijlage 3: Boorprofielen

Afbeelding voorblad: overzicht van het plangebied vanuit het zuidwesten kijkend richting het noordoosten.

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

Administratieve gegevens

Toponiem	: Oude Molenheide
Plaats	: Schijndel
Gemeente	: Schijndel
Provincie	: Noord-Brabant
Projectnummer	: S100016
Bevoegd gezag	: gemeente Schijndel
Opdrachtgever	: Milon bv
Uitvoerende instantie	: Synthegra bv
Datum uitvoering veldwerk	: 5-2-2010
Uitvoerders veldwerk	: drs. B.J.H.M. van den berkmortel (fysisch geograaf)
Onderzoeksmelding (ARCHIS)	: 39.156
Datum onderzoeksmelding	: 26-1-2010
Onderzoeksnummer (ARCHIS)	: nog niet bekend
Kaartblad	: 45D
Periode	: laat-paleolithicum t/m nieuwe tijd
Oppervlakte	: ca. 2.400 m ²
Grondgebruik	: Braak
Geologie	: Dekzand (Laagpakket van Wierden, Formatie van Boxtel) op fluvioperiglaciale afzettingen (Formatie van Boxtel)
Geomorfologie	: Golvende dekzandvlakte of vlakte van verspoelde dekzanden
Bodem	: Laarpodzolgrond
Depot	: Documentatie en vondsten zullen worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot van Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch

De onderzoekslocatie wordt omsloten door de volgende vier coördinaten:

noordwest	X: 157257	Y: 405398
noordoost	X: 157340	Y: 405398
zuidoost	X: 157340	Y: 405348
zuidwest	X: 157257	Y: 405348

1 Inleiding

1.1 Onderzoekskader

Synthegra heeft in opdracht van Milon bv een archeologisch onderzoek uitgevoerd op een terrein aan de Oude Molenheide 8 in Schijndel (afbeelding 1.1). Het onderzoek bestond uit een verkennend booronderzoek naar aanleiding van het eerder uitgevoerde bureauonderzoek¹. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen nieuwbouw van twee tot drie woningen met bijbehorende bijgebouwen, mogelijk wordt één woning onderkelderd. De fundering van de woningen wordt aangelegd op een diepte van ongeveer 80 cm onder het maaiveld².

Door de graafwerkzaamheden die zullen gaan plaatsvinden, kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden verloren gaan. Daarom is op basis van het Verdrag van Malta, waaruit de Wet op de Archeologische Monumentenzorg uit 2007 is voortgevloeid, voorafgaand aan de graafwerkzaamheden archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.1³, de Leidraad Veldonderzoek⁴ en de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant⁵. Het veldwerk is uitgevoerd op 5 februari 2010.

Het bevoegd gezag, de gemeente Schijndel, zal de resultaten van het onderzoek toetsen en een selectiebesluit te nemen.

1.2 Onderzoekdoel en vraagstellingen

Het doel van het verkennend booronderzoek is het toetsen van het opgestelde verwachtingsmodel door de intactheid van de bodemopbouw vast te stellen.

De volgende onderzoeksvragen zullen worden beantwoord:

- Wat is de opbouw van de ondergrond en is het bodemprofiel intact?
- In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische resten bedreigd door de voorgenomen ontwikkeling van het gebied?

---

¹ Nillesen, R. & H. Kremer, 2010, Synthegra Rapport S0900378.

² Schriftelijke mededeling, dhr. W. van der Velden, (Milon bv) 27-1-2010.

³ SIKB 2006a.

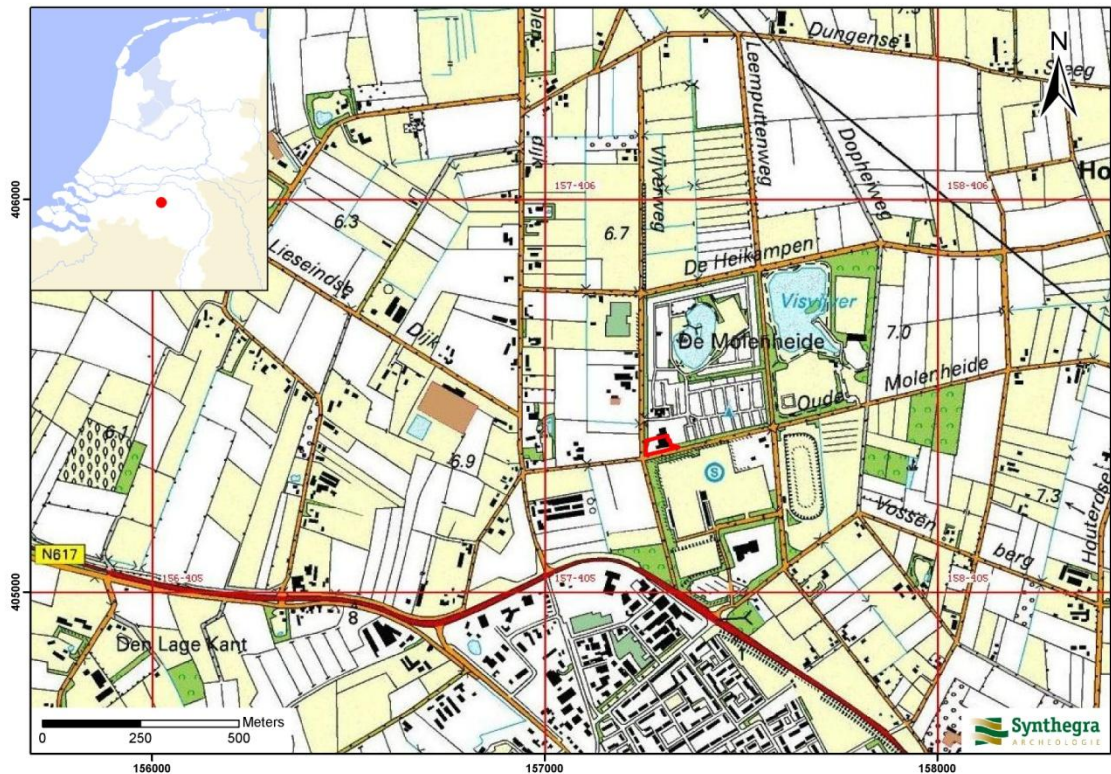
⁴ SIKB 2006b.

⁵ Noord-Brabant, 2007.

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

1.3 Ligging en huidige situatie plangebied

Het plangebied is circa 2.400 m² groot en ligt aan de Oude Molenheide 8 in Schijndel (afbeelding 1.1). Het terrein wordt in het noorden en oosten begrensd door het terrein van recreatiepark 'Selekt Resorts Molenheide', in het zuiden door de weg Oude Molenheide en in het westen door de Vijverweg. Het plangebied was in gebruik als tuin en bebouwd met het café 'De Meulen' en een woonhuis. Inmiddels is de bebouwing gesloopt en ligt het terrein braak⁶. De hoogte van het maaiveld bedraagt circa 7,2 m +NAP (Normaal Amsterdams Peil).⁷

Afbeelding 1.1: Het plangebied op de Topografische Kaart van Nederland 1:25.000 aangegeven met het rode kader (Bron: TOP25raster 1998. Topografische Dienst Nederland, Emmen/ANWB 2007).

⁶ Website TV-Schijndel, www.tvschijndel.nl; Bevestigd tijdens veldwerk 5-2-2010.

⁷ Hoogteligging van het plangebied op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) in m NAP geraadpleegd op www.ahn.nl

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

2 Vooronderzoek

2.1 Inleiding

In oktober 2009 heeft Synthegra een bureauonderzoek⁸ uitgevoerd voor een terrein aan de Oude Molenheide 8 in Schijndel. In dit hoofdstuk volgt een korte samenvatting van de belangrijkste punten van dit onderzoek.

Het plangebied ligt in het zuidelijke zandgebied. De ondergrond bestaat uit fluvioperiglaciale afzettingen afgedekt met dekzand. Dit dekzand bestaat uit goed afgerond en goed gesorteerd zand en behoort tot het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel. Vanwege de ligging binnen de bebouwde kom van Schijndel is het plangebied op de geomorfologische kaart niet gekarteerd. Op basis van extrapolatie van omliggende gekarteerde eenheden blijkt dat het plangebied waarschijnlijk ligt in een golvende dekzandvlakte. Ook op de bodemkaart is het plangebied niet gekarteerd. Op basis van extrapolatie van de omliggende eenheden blijkt dat de bodem waarschijnlijk bestaat uit laarpodzolgronden in leemarm en zwak lemig fijn zand. De bovengrond van een laarpodzolgrond bestaat uit een plaggendek van maximaal 50 cm dik

2.2 Verwachtingsmodel

Volgens de IKAW (Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden) van de RCE geldt een onbekende archeologische trefkans vanwege de ligging in de bebouwde kom van Schijndel (bijlage 2). De CHW van de provincie Noord-Brabant kent aan het plangebied ook een onbekende waarde toe. Op basis van extrapolatie van aangrenzende kaartheden kan ervan uitgegaan worden dat op beide kaarten een lage archeologische waarde voor het plangebied geldt. Op de archeologische verwachtingskaart van de gemeente Schijndel (afbeelding 2.4) ligt het plangebied eveneens binnen de bebouwde kom, zodat een indicatieve waarde ontbreekt. Op basis van extrapolatie van aangrenzende kaarteenheden wordt een lage tot middelhoge verwachting aan het plangebied toegekend. Vanwege het gedetailleerde schaalniveau en het beleid van de gemeente wordt de gemeentelijke verwachtingskaart als leidend beschouwd.

De jager-verzamelaars uit het laat-paleolithicum en het mesolithicum zochten de hoger gelegen terreinen in het landschap op om daar te wonen, liefst in de nabijheid van water. Het plangebied ligt aan de rand van een hoger gelegen deel van het zandgebied en er stroomt een beek in de directe omgeving. Daarom is het plangebied een relatief gunstige locatie voor bewoning. De archeologische verwachting voor deze periode wordt daarom op middelhoog gesteld.

Met de introductie van landbouw en veeteelt vanaf het neolithicum worden jagen en verzamelen steeds minder belangrijk, totdat ze uiteindelijk grotendeels vervangen zijn. De mensen bouwen permanente nederzettingen. Dit gebeurt nog steeds op de hoger gelegen gronden, waar ook de landbouwactiviteiten ontwikkeld worden. Landschappelijk is er in het plangebied niets veranderd in vergelijking met de situatie in de voorafgaande periode. Daarom wordt ook voor de periode neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen een middelhoge verwachting aan het plangebied toegekend.

Vanaf de late middeleeuwen ontwikkelen de nederzettingen zich vooral rond kruispunten van wegen en waterlopen in plaats van op de hogere delen van het landschap. De bevolking gaat zich concentreren binnen deze nederzettingen. Op het historische kaartmateriaal is het plangebied niet bebouwd en bestaat het uit heide. In de 20^e eeuw worden delen van de Molenheide afgegraven ten behoeve van de leem in de ondergrond, andere delen van de heide worden ontgonnen en bebouwd, zoals het plangebied, of benut voor de landbouw. De archeologische verwachting voor sporen en vondsten uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd is daarom laag.

---

⁸ Nillesen, R. & H. Kremer, 2010, Synthegra Rapport S0900378.

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

Periode	Verwachting	Verwachte kenmerken vindplaats	Diepteligging sporen
laat-paleolithicum – mesolithicum	middelhoog	Bewoningssporen, tijdelijke kampementen: vuursteen artefacten, haardkuilen	Onder het plaggendek
neolithicum – vroege middeleeuwen	middelhoog	Nederzetting: cultuurlaag, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	Onder het plaggendek
late middeleeuwen – nieuwe tijd	laag	Nederzetting: cultuurlaag, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	vanaf maaiveld

Tabel 2.1: Archeologische verwachting per periode.

Bodemverstoring

In het recente verleden hebben binnen het plangebied geen grondverzet of saneringswerkzaamheden plaatsgevonden waardoor de kans aanwezig is dat eventueel aanwezige archeologische resten zich nog *in situ* bevinden. Afhankelijk van de diepte van de fundering (en/of mogelijk aanwezige kelder) van de huidige bebouwing binnen het plangebied zouden archeologische resten ter plaatse van deze bebouwing reeds verstoord kunnen zijn. De diepte van de verstoring als gevolg van de bebouwing is echter niet bekend

2.3 Conclusie en aanbeveling

Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek en de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant wordt er voor het plangebied vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een verkennend booronderzoek om de bodemopbouw in kaart te brengen.

3 Inventariserend Veldonderzoek

3.1 Methode

Op basis van het gespecificeerde verwachtingsmodel uit het bureauonderzoek is aan de hand van de Leidraad Inventariserend Veldonderzoek⁹, en de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant¹⁰, een verkennend booronderzoek met een boordichtheid van ten minste 6 boringen per hectare uitgevoerd, met een minimum van 4 boringen. Hiermee is het onderzoek verkennend voor alle perioden. Aangezien het plangebied circa 2.400 m² groot is, zijn in totaal 4 boringen gezet. Voor zover de terreinomstandigheden (bebouwing, verhardingen, begroeiing etc.) het toelieten, is een boorgrid van 25 x 35 m gebruikt, waarbij de afstand tussen de raaien 25 m en de afstand tussen de boringen 35 m bedraagt. Voor een optimale verdeling van de boringen verspringt het beginpunt van een raai 17,5 m ten opzichte van de naastgelegen raai. De exacte boorlocaties zijn ingemeten met een meetwiel.

Er is geboord met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm. De boringen zijn uitgevoerd tot minimaal 25 cm in de C-horizont. Het opgeboorde sediment verbrokkeld en versneden en geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren. De boringen zijn lithologisch beschreven conform de NEN 5104¹¹ en bodemkundig¹² geïnterpreteerd.

3.2 Beschrijving en interpretatie van de boorgegevens

De locaties van de boringen staan in bijlage 2 en de boorprofielen in bijlage 3. In het terrein zijn geen hoogteverschillen waargenomen. Het terrein is dus relatief vlak. De oude bebouwing is intussen al gesloopt. De hoogte van het maaiveld bedraagt circa 7,2 m +NAP (Normaal Amsterdams Peil).¹³

De natuurlijke ondergrond in het plangebied bestond uit goed gesorteerd, goed afgerond zand. Dit zand is geïnterpreteerd als dekzand van het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel, voor zover deze niet verstoord was (boring 1, 2 en 3). Onder het dekzand is Brabants leem aangetroffen in boring 3 en 4. In boringen 1 en 2 is het Brabantse leem vergraven en opgenomen in het zand.

In boringen 1 en 2 is de bovengrond geroerd en werden vanaf 95 tot 120 cm beneden het maaiveld in het dekzand brokken Brabants Leem dan wel sterk siltig zand aangetroffen. Daarmee blijkt de bodem in boringen 1 en 2 geheel verstoord tot 150 cm onder het maaiveld. In boring 3 is de bodem tot op het Brabants leem (120 cm beneden het maaiveld) verstoord. Alle drie de boringen bevatte baksteenresten en in boring 3 is ook glas aangetroffen. Boringen 1 en 2 zijn geplaatst in verhardingen, boring 3 was binnen het gesloopte pand geplaatst.

Boring 4 is geplaatst in een verhard deel. Onder de klinkers werd eerst een 15 cm dik pakket stabilisatie zand aangetroffen. Onder het stabilisatie zand volgde een 20 cm dikke bruingrijze akkerlaag (Ap-horizont). Onder de akker laag volgde tot 60 cm onder het maaiveld, de B-horizont. De B-horizont was bruin met brokjes donkerbruin, wat er op wijst dat deze B-horizont in het verleden is geroerd. Onder de B-horizont volgde de natuurlijke ondergrond. De bodem in boring 4 is geïnterpreteerd als een veldpodzolgrond.

---

⁹ SIKB 2006b.

¹⁰ Noord-Brabant, 2007.

¹¹ Nederlands Normalisatie-instituut 1989.

¹² De Bakker en Schelling 1989.

¹³ Hoogteligging van het plangebied op het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) in m NAP geraadpleegd op www.ahn.nl

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

3.3 Archeologische indicatoren

Bij de controle van het opgeboorde bodemmateriaal zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. Het verkennend booronderzoek had dan ook niet tot doel archeologische vindplaatsen op te sporen.

3.4 Archeologische interpretatie

Er is geen laarpodzolgrond aangetroffen, zoals op grond van het bureauonderzoek werd verwacht. De enige boring waar een deels intacte bodem is aangetroffen betreft boring 4. Hier is een deels intacte veldpodzolbodem aangetroffen. In de overige boringen was de bodem der mate verstoord dat er geen natuurlijke veldpodzolgrond meer aanwezig was. Vuursteenvindplaatsen bestaan voornamelijk uit strooiing van fragmenten vuursteen en ondiepe grondsporen, zoals haardkuilen, in de bovengrond van de oorspronkelijke podzolgrond. Aangezien de bodem is verstoord en ook in boring 4 sporen van verploeging zijn aangetroffen, zijn eventueel aanwezige vuursteenvindplaatsen verloren gegaan. De middelhoge verwachting voor vuursteenvindplaatsen kan daarom naar laag worden bijgesteld.

Nederzettingsresten uit het neolithicum tot en met de nieuwe tijd bestaan niet alleen uit fragmenten aardewerk, maar ook uit diepere sporen zoals paalgaten en afvalkuilen. Deze sporen kunnen tot in de C-horizont reiken en zijn mogelijk nog intact. Tijdens het booronderzoek werd in nagenoeg alle boringen een verstoorde bodem aangetroffen tot ruim 1 meter beneden het maaiveld. Eventueel aanwezige archeologische resten zijn daardoor niet meer intact. Daarom kan de middelhoge verwachting om archeologische waarden uit de perioden neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen aan te treffen voor het plangebied naar laag worden bijgesteld en kan de lage verwachting voor resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd worden gehandhaafd.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Inleiding

Voor het plangebied gold op basis van het bureauonderzoek een middelhoge verwachting voor zowel vuursteenvindplaatsen uit het laat-paleolithicum en mesolithicum als voor nederzettingsresten uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen. Voor de late middeleeuwen en de nieuwe tijd gold een lage verwachting. Het doel van het inventariserend veldonderzoek was om deze verwachting te toetsen.

4.2 Conclusies / beantwoording onderzoeksvragen

- *Wat is de opbouw van de ondergrond en is het bodemprofiel intact?*

De natuurlijke ondergrond in het plangebied bestond uit goed gesorteerd, goed afgerond dekzand van het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel, voor zover deze niet verstoord was (boring 1, 2 en 3). Onder het dekzand is Brabants leem aangetroffen in boring 3 en 4, deze laag is in de boringen 1 en 2 verstoord

In boring 4 werd nog een intacte veldpodzolgrond aangetroffen, hoewel in de B-horizont sporen van verploeging zijn aangetroffen. In de overige boringen was de bodem tot in de C-horizont verstoord.

- *In hoeverre worden eventueel aanwezige archeologische resten bedreigd door de voorgenomen ontwikkeling van het gebied?*

Op grond van het veld onderzoek is de verwachting voor het aantreffen van archeologische resten laag. Derhalve worden door de toekomstige ontwikkelingen van het plangebied, geen archeologische resten bedreigd.

De middelhoge archeologische verwachting uit het bureauonderzoek voor zowel vuursteenvindplaatsen uit het laat-paleolithicum en mesolithicum als voor nederzettingssporen uit het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen kan op grond van de resultaten van het veldonderzoek naar laag worden bijgesteld. De lage verwachting uit het bureauonderzoek voor archeologische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd, kan op grond van het veldonderzoek worden gehandhaafd.

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

4.3 Aanbevelingen

Op grond van de resultaten van het onderzoek wordt voor het plangebied geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Bovenstaand advies vormt een zogenaamd selectieadvies. De resultaten van het onderzoek en het selectieadvies dienen voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag (gemeente Schijndel), die na beoordeling een selectiebesluit neemt. Met nadruk willen wij de opdrachtgever erop wijzen dat er geen bodemversturende activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden uitgevoerd voordat er een selectiebesluit is.

Er is geprobeerd een zo gefundeerd mogelijk advies te geven op grond van de gebruikte onderzoeksmethoden. De aanwezigheid van archeologische sporen of resten in het plangebied kan nooit volledig worden uitgesloten. Synthegra wil de opdrachtgever er daarom op wijzen, dat mochten tijdens de geplande werkzaamheden toch archeologische waarden worden aangetroffen dan geldt conform artikel 53 van de Monumentenwet uit 1988 (herzien in 2007) een meldingsplicht bij de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap of door het hem vertegenwoordigende bevoegd gezag, de gemeente Schijndel.

5 Samenvatting

5.1 Inleiding

Naar aanleiding van de resultaten van een eerder bureauonderzoek¹⁴, heeft Synthegra in opdracht van Milon bv een verkennend booronderzoek uitgevoerd op het terrein aan de Oude Molenheide 8 te Schijndel.

5.2 Specifieke archeologische verwachting

Het plangebied ligt in het zuidelijke zandgebied. De ondergrond bestaat uit fluvioperiglaciale afzettingen afgedekt met dekzand behoort tot het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel. Het plangebied ligt waarschijnlijk in een golvende dekzandvlakte. De bodem bestaat waarschijnlijk uit laarpodzolgronden in leemarm en zwak lemig fijn zand. Op grond van het bureauonderzoek is onderstaande specifieke verwachting opgesteld.

Periode	Verwachting	Verwachte kenmerken vindplaats	Diepteligging sporen
laat-paleolithicum – mesolithicum	middelhoog	Bewoningssporen, tijdelijke kampementen: vuursteen artefacten, haardkuilen	Onder het plaggendek
neolithicum – vroege middeleeuwen	middelhoog	Nederzetting: cultuurlaag, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	Onder het plaggendek
late middeleeuwen – nieuwe tijd	laag	Nederzetting: cultuurlaag, fragmenten aardewerk, natuursteen, gebruiksvoorwerpen	vanaf maaiveld

Tabel 5.1: Archeologische verwachting per periode.

5.3 Resultaten veldonderzoek

Uit het veldonderzoek blijkt dat de natuurlijke ondergrond bestaat uit goed gesorteerd, goed afgerond dekzand van het Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel. voor zover deze niet verstoord was (boring 1, 2 en 3). Onder het dekzand is Brabants leem aangetroffen in boring 3 en 4, deze laag is in de boringen 1 en 2 verstoord.

In het plangebied is niet de verwachte laarpodzolgrond aangetroffen. De bodem bleek in het merendeel van de boringen (boring 1, 2 en 3) tot ruim 1 meter beneden het maaiveld verstoord tot in de C-horizont. In boring 4 werd een deels intacte veldpodzolgrond aangetroffen, in de B-horizont zijn sporen van verploeging aangetroffen.

5.4 Archeologische interpretatie

Op grond van de veldresultaten is de verwachting voor het aantreffen van vuursteenvindplaatsen uit het laat paleolithicum en mesolithicum, dan wel nederzittingsresten uit de periode neolithicum tot en met nieuwe tijd, laag.

5.4 Aanbeveling

Op grond van de resultaten van het onderzoek wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

¹⁴ Nillessen, R. & H. Kremer, 2010, Synthegra Rapport S0900378.

Project: Inventariserend Veldonderzoek, verkennend booronderzoek,
Oude Molenheide 8 te Schijndel
Projectnummer: S100016

Literatuur en kaarten

Literatuur

ANWB 2007: *Topografische Atlas van Gelderland, schaal 1:25.000*. Den Haag.

Bakker, H. de en J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland, de hogere niveaus*. Staring Centrum, Wageningen.

Mulder, E.F.J. de, M.C. Geluk, I.L. Ritsema, W.E. Westerhoff en T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*. Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989: *NEN 5104 Geotechniek - Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Nillessen, R. & H. Kremer, 2010, *Bureauonderzoek Oude Molenheide 8 te Schijndel*, Synthegra rapport S090378.

Provincie Noord-Brabant, 2007: *Minimumeisen Provincie Noord-Brabant ten behoeve van de rapportage van archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend en waardstellend booronderzoek*, 's Hertogenbosch.

Provincie Noord-Brabant, 2007: *Onderzoekseisen Provincie Noord-Brabant ten behoeve van archeologisch vooronderzoek in de vorm van een inventariserend en waardstellend booronderzoek*, 's Hertogenbosch.

Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, 2006a: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.1*. SIKB, Gouda.

Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, 2006b: *Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (aanvulling op de KNA 3.1)*. SIKB, Gouda.

Internet

www.ahn.nl

www.tvschijndel.nl

Bijlagen:

Bijlage 1

Overzicht geologische en archeologische tijdvakken

Ouderdom in jaren	Chronostratigrafie				MIS	Lithostratigrafie			
	Holoceen				1	Formaties: Naaldwijk (marien), Nieuwkoop (veen), Echteld (fluviaal)			
11.755	Kwartair	Laat	Laat	Weichselien (ijstijd)	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas (koud)	2	Formatie van Kreftenheye	Formatie van Boxtel
12.745						Allerød (warm)			
13.675						Vroege Dryas (koud)			
14.025						Bølling (warm)			
15.700						Laat-Pleniglaciaal			
29.000		Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)	Midden-Pleniglaciaal	3					
50.000			Vroeg-Pleniglaciaal	4					
75.000			Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)	5a					
		5b							
		5c							
	5d								
115.000	Pleistocene	Laat	Weichselien (ijstijd)	Eemien (warme periode)	5e	Eem Formatie			
130.000					6	Formatie van Drente			
370.000	Midden	Midden	Midden	Saalien (ijstijd)	6	Formatie van Urk			
410.000							Holsteinien (warme periode)		
475.000						Elsterien (ijstijd)			
850.000						Cromerien (warme periode)			
2.600.000	Vroeg	Vroeg		Pre-Cromerien		Formatie van Sterksel			

Cal. jaren v/n Chr.	¹⁴ C jaren	Chronostratigrafie		Pollen zones	Vegetatie	Archeologische perioden	
1950	0	Laat	Subatlanticum koeler vochtiger	Vb2	Loofbos eik en hazelaar overheersen haagbeuk veel cultuurplanten rogge, boekweit, korenbloem	Nieuwe tijd	
-1500	Vb1			Middeleeuwen			
-450	Va			Romeinse tijd			
0		Holoceen	Subboreaal koeler droger	IVb	Loofbos eik en hazelaar overheersen beuk > 1% invloed landbouw (granen)	IJzertijd	
-12	IVa			Bronstijd			
-800	815		Midden	Atlanticum warm vochtig	III	Loofbos eik, els en hazelaar overheersen in zuiden speelt linde een grote rol	Neolithicum
-2000	2650						
-3755	5000	Vroeg	Boreaal warmer	II	den overheerst hazelaar, eik, iep, linde, es	Mesolithicum	
-4900	7020						
-5300	8000						
-8800	9000	Laat-Pleistoceen	Preboreaal warmer	I	eerst berk en later den overheersend	Laat-Paleolithicum	
11.755	10.150						
12.745	10.800						
13.675	11.800						
14.025	12.000	Weichselien (ijstijd)	Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)	LW III	parklandschap	Laat-Paleolithicum	
15.700	13.000						
		Weichselien (ijstijd)	Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)	LW II	dennen- en berkenbossen	Laat-Paleolithicum	
		Weichselien (ijstijd)	Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)	LW I	open parklandschap	Laat-Paleolithicum	
		Weichselien (ijstijd)	Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)	LW I	open vegetatie met kruiden en berkenbomen	Laat-Paleolithicum	
-35.000		Laat-Pleistoceen	Midden-Weichselien (Pleniglaciaal)		perioden met een poolwoestijn en perioden met een toendra	Midden-Paleolithicum	
75.000							
		Laat-Pleistoceen	Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)		perioden met bos en perioden met een subarctisch open landschap	Midden-Paleolithicum	
115.000							
130.000		Midden-Pleistoceen	Eemien (warme periode)		loofbos	Midden-Paleolithicum	
		Midden-Pleistoceen	Saalien (ijstijd)			Vroeg-Paleolithicum	
-300.000							

Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vandenbergh (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Mariene isotoop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofisotoop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kiden (2005).

Bijlage 2

Boorpuntenkaart

Oude Molenheide 8 te Schijndel

schaal: 1:1000

Legenda

● Boorpunt

150 Verstoringdiepte in cm -mv

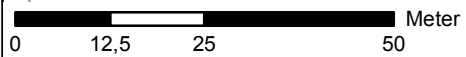
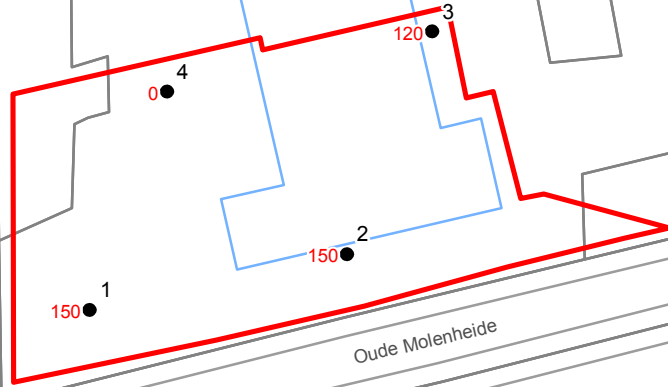
Plangebied

S100016 IVO-K_09022010_JH_1.0

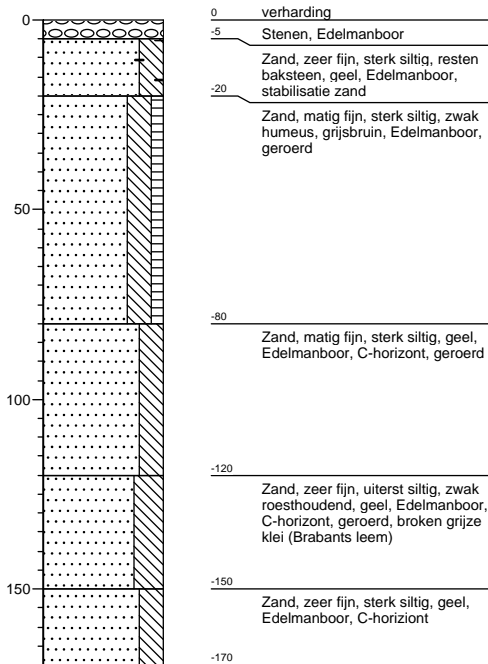
Vijvenweg

Oude Molenheide

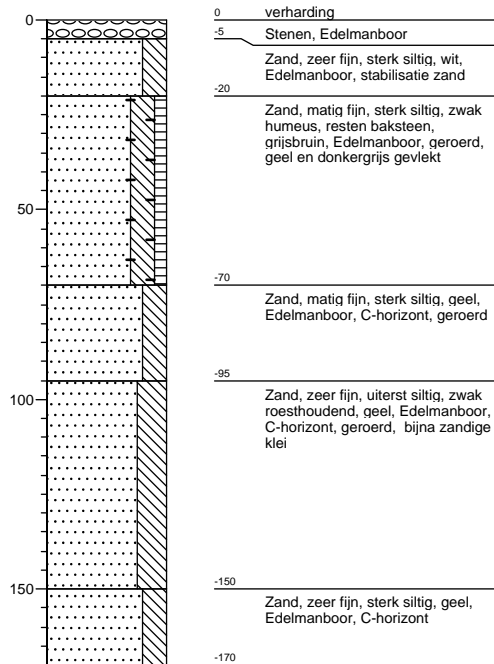

Bijlage 3

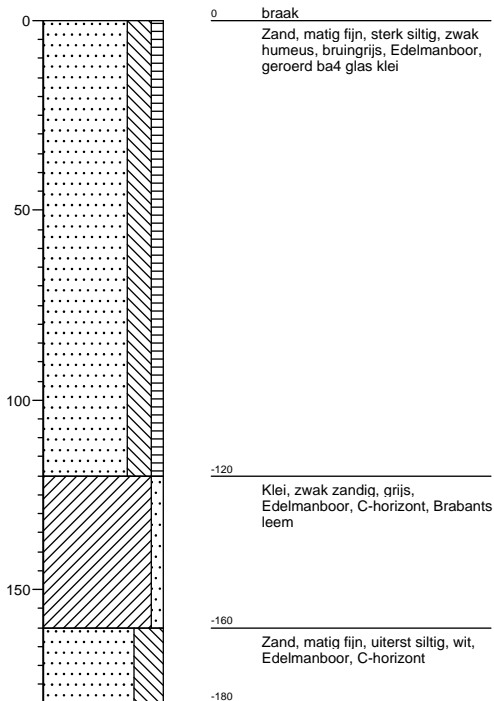
Boring: 1

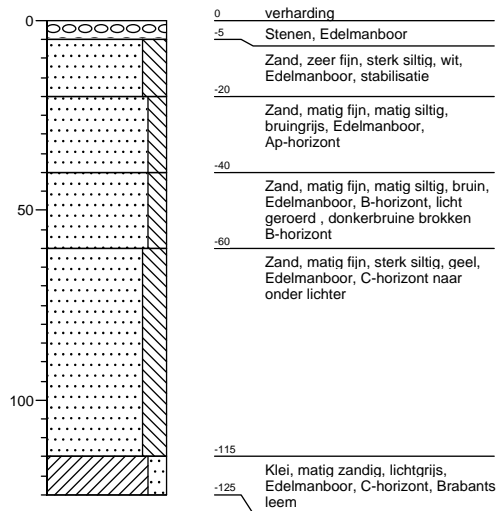
Boring: 2

Boring: 3

Boring: 4

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

zand

	Zand, kleïg
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleïg
	Veen, sterk kleïg
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroerd monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand
	Gemiddeld laagste grondwaterstand
	slib
	water